Kök Hücre Bağışçılığı Farkındalığının Değerlendirilmesi

Çiğdem K. Çınar[1], Ayşe Emel Önal[2], Yasemin Oyacı[1], Hülya Gül[2], Nilgün Bozbuğa[3], Fatma S. Oğuz[1]

[1]İstanbul Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji AD

[2] İstanbul Üniversitesi Toplum Hekimliği Uygulama Araştırma Merkezi

[3] İstanbul Tıp Fakültesi Kalp ve Damar Cerrahi Anabilim Dalı

Hematopoetik kök hücre nakli (HKHN)

- Kan kanserleri
- Lenfomalar
- Kemik iliğinin yetersiz çalıştığı veya çalışmadığı durumlar
- Kalıtsal anemiler (Akdeniz anemisi – Talasemi)
- İmmün yetersizlikler
- Kalıtsal metabolik hastalıklar

gibi birçok hastalığın tedavi seçeneğidir.

Uygun Donör Tarama

- Hastalara uygun doku tipine sahip vericiler öncelikle kişinin kardeşleri, anne-babası ve yakın akraba içi bireylerden taranır.
- Uygun verici aile içerisinden bulunamaz ise tarama, akraba olmayan gönüllü bağışçılar arasında yapılmaya başlanır.

Donör bankaları

- Gönüllü bağışçıları bir havuzda toplayan HKH bankaları kurulmuştur. 34 milyon kök hücre bağışçısı ile Dünya Donör Bankaları Birliği (WMDA)'ne üye 52 ülkeden 135 banka birbirleriyle entegre olarak çalışmaktadır.
- Bu bankalar tamamen gönüllülük esası ile bağışçıların doku gruplarını havuzda toplayıp başvuran hastaların doku grupları ile karşılaştırarak hastaya en uygun kök hücre vericisini bulmayı hedefler.

Türkiye'deki Donör Bankaları

Total Number of Donors and Cord blood units

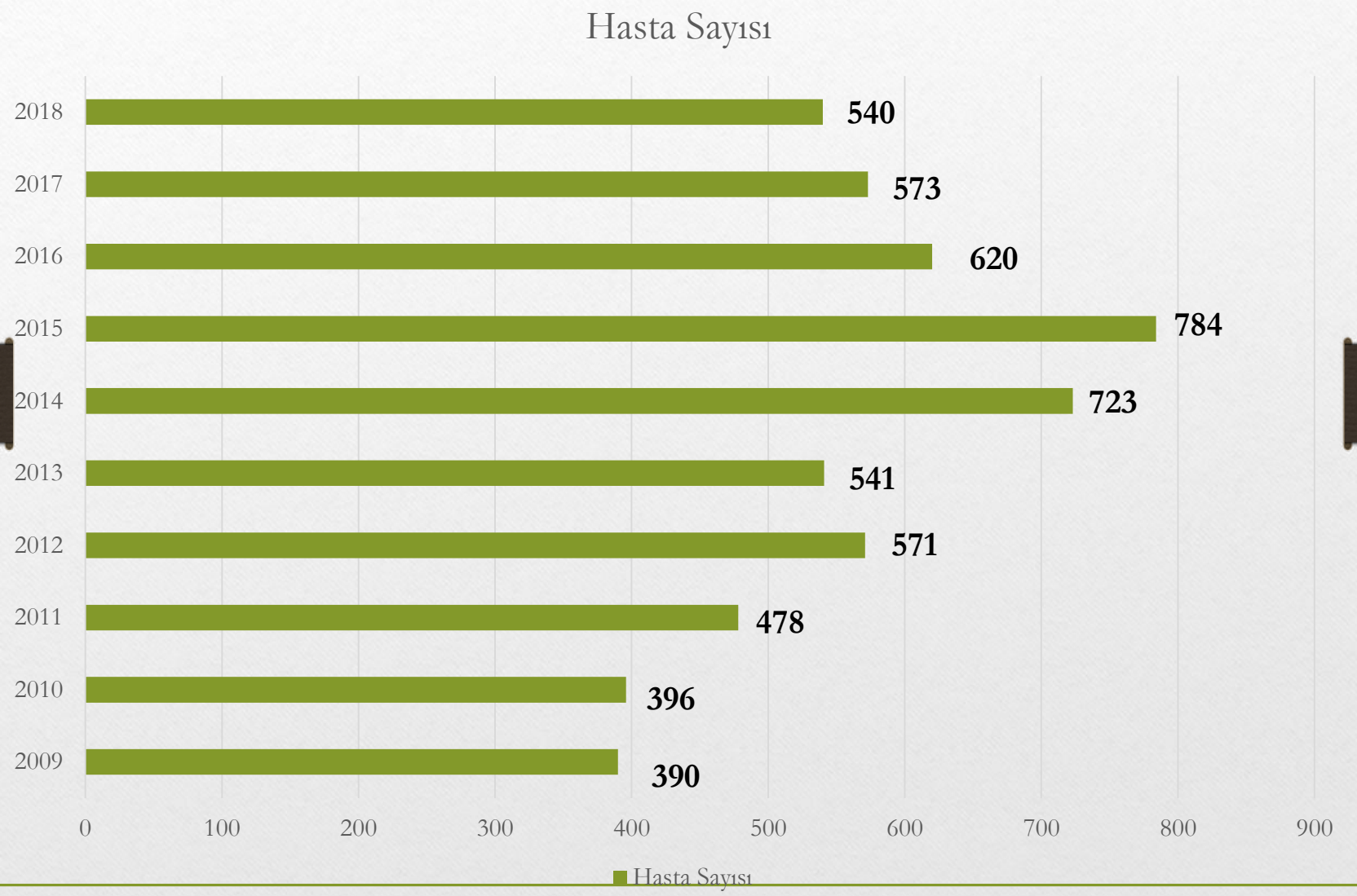
(Last modified: April 10 2019 10:40:21. UTC +00:00 UTC) XLS CSV TXT trend density help

- Total Donors : 33,614,425
- Total Cord Blood Units : 778,983
- Total Records : 34,393,408
- Listing 135 sources with 99 different IONs in 52 different countries.

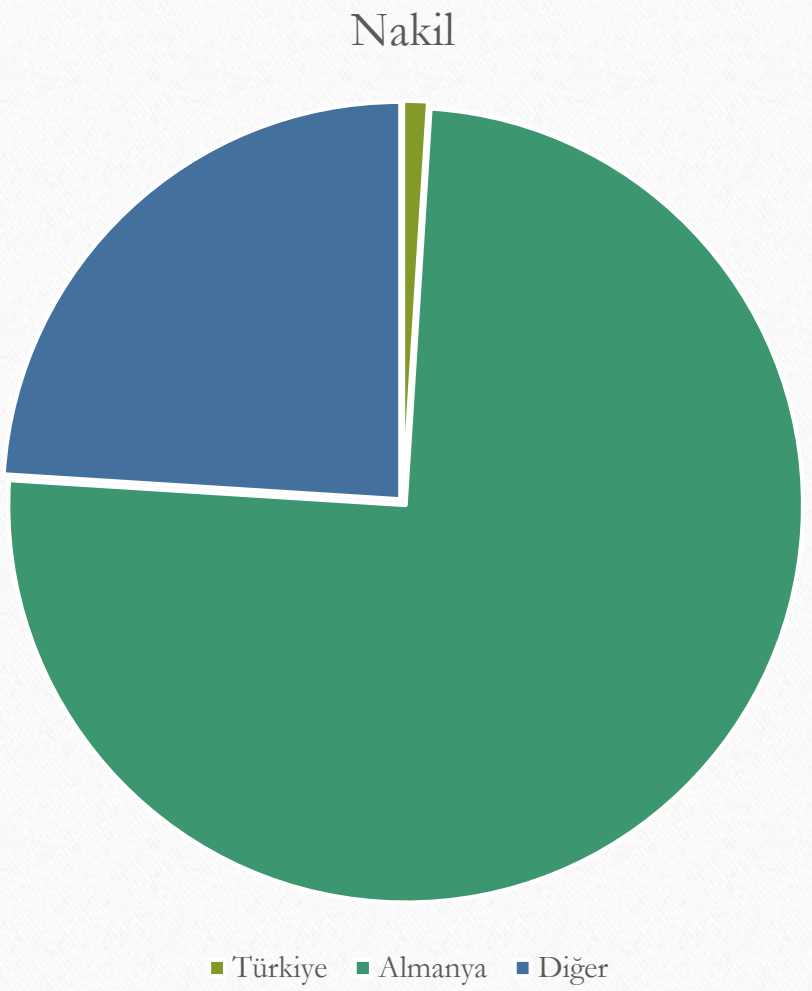
Filter: TR x

Country	Organisation	ION	Total	ABDR	ABDR% Typed	DNA Class I	DNA Class II	Date Last File	Accreditation
TR	Ankara University Faculty of Medicine/TRAN Ankara (CORD)	3893	1520	1520	100	1520	1520	2019-03-13	none
TR	Ankara University Faculty of Medicine/TRAN Ankara	3893	15,607	14,727	94.4	13,353	14,641	2019-03-13	none
AR	Argentine HSC Donors Registry (CORD)	5117	3849	3849	100	3849	3849	2018-09-27	none
AR	Argentine HSC Donors Registry	5117	161,248	157,567	97.7	161,248	157,567	2019-04-06	none
AM	Armenian Bone Marrow Donor Registry Charitable Trust	5019	29,770	29,770	100	29,770	29,770	2019-04-02	none
AU	Australian Bone Marrow Donor Registry (CORD)	7748	36,726	36,726	100	32,266	36,726	2019-04-07	WMDA accredited (D/C)
AU	Australian Bone Marrow Donor Registry	7748	168,130	149,661	89	99,406	144,259	2019-04-07	WMDA accredited (D/C)
AT	Austrian Bone Marrow Donor Registry (CORD)	2614	83	83	100	83	83	2019-04-09	none
AT	Austrian Bone Marrow Donor Registry	2614	70,721	50,083	70.8	44,550	45,033	2019-04-09	none
IN	Be The Cure Registry by Jeevan Stem Cell Foundation (CORD)	4460	5714	5714	100	5714	5714	2018-05-07	none
IN	Be The Cure Registry by Jeevan Stem Cell Foundation	4460	7277	7277	100	7277	7277	2019-04-01	none
TR	Blood and Bone Marrow Donor Registry of Istanbul Medical Faculty	5509	26,724	6936	26	8608	7007	2019-02-20	none
NG	Bone Marrow Registry Nigeria	3034	776	760	97.9	774	762	2018-06-19	none
ZA	South African Bone Marrow Registry	8118	72,296	30,143	41.7	20,395	29,266	2019-04-01	WMDA accredited (D)
TR	TURKOK - Turkish Stem Cell Coordination Centre	3503	224,999	224,999	100	224,999	224,999	2018-12-07	none
IR	Taleghani Bone Marrow Transplantation Center	3146	60	60	100	60	60	2017-09-22	none
TH	Thai National Stem Cell Donor Registry (CORD)	8362	1515	1515	100	0	0	2018-05-14	WMDA qualified (D)

YILLARA GÖRE BAŞVURAN HASTA SAYISI

- 2011-2018 yılları arasında İstanbul Tıp Fakültesi Kemik İliği Bankası aracılığıyla yapılan 876 nakilden 655 tanesi Almanya donör bankalarından, 11 tanesi Türkiye donör bankalarından bulunmuştur.
- Almanya'da 9 milyondan fazla donör kayıtlı iken Türkiye yaklaşık 275 bin donöre sahiptir.

Çalışma

- **Amaç:** İstanbul Tıp Fakültesi 5.sınıf tıp öğrencileri ile (yaş ort:24.2, K/E:136/149) İstanbul'un Silivri bölgesinde yaşayan halktan rastlantısal seçilmiş erişkin bireylerin (yaş ort:45.4, K/E:113/55) kök hücre bağışı konusundaki bilgi ve tutumlarını araştırmayı amaçladık.
- **Yöntem:** Her iki gruba da 21 adet sorudan oluşan anket formu gözlem altında görüşme yöntemi ile uygulandı.
- Elde edilen veriler nicel olarak SPSS 21.0 paket programa girilerek; ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde oranlar belirlendi.

Demografik verilerle kök hücre bağışlamayı isteme arasındaki ilişki

Özellikler	Halk (%)	p	Öğrenci	p
Yaş				
18-35	29,2	0,7	98,9	
36-50	33,9		1,05	
51-80	36,9		0	
Cinsiyet				
Erkek	58	0,7	67	<0,0001*
Kadın	61		88	
Eğitim Düzeyi				
Okuma-yazma bilmiyor	0,6		0	
İlköğretim				
Lise	20,8	0,3	0	
Üniversite ve üstü	33,3		0	
	45,3		100	
Aylık gelir				
0	18,5			
1700 tl'den az	20,2	0,7		
1700-4000 tl arası	35,8			
4000 tl üzeri	25,5			
***p<0,05**				

	Çocuk sahibi	Çocuk sahibi değil	p
Bağış yapmak isteyen	51 (%43)	29 (%56)	0,3
Bağış yapmak istemeyen	66	22	

Katılımcıların kök hücre bağışı yapmaya yönelik tutumları

	Halk (%)	**Öğrenci (%)**	**p**
Daha önce hiç kan bağışı yapmayan.	74	76	0,6
Kök hücre bağışçısı olmak isteyen	61	77	0,0003*
Kime verildiğine önem gösteren	22	26	0,4

Katılımcıların kök hücre bağışı konusundaki bilgi düzeyleri

Sorular	Halk doğru yanıt (%)	Öğrenci Doğru Yanıt (%)	p
Kök hücre bağışı nedir?	36	90	<0,0001*
Kök hücre bağışı nereden yapılır?	4	27	<0,0001*
***p<0,05**			

Katılımcıların kök hücre bağışı konusundaki bilgiyi nereden edindikleri

Kök hücre bağışı ile ilgili bilgiyi nerden edindiniz?	**Halk (%)**	**Öğrenci (%)**	**p**
Yazılı/görsel medya	57	4	<0,0001*
Okul/Seminer	9,5	88	<0,0001*
***p<0,05**			

Kök hücre bağışçı sayısını arttırmak

- Türkiye'de kök hücre nakline ihtiyaç duyan yıllık ortalama hasta sayısı = 3000
- Kök hücre bağışçılığı hakkında halkın endişe ve tedirginliklerinin giderilmesi,
- Kök hücre farkındalık kampanyaları ülke genelinde yaygınlaşmalı (kamu spotları, sosyal medya kampanyaları)

Farkındalık Çalışmalarımız

- Dünya Donör Günü (Eylül ayının 3.Cumartesi günü)
- instagram.com/tris_istanbulkemikiligibankasi
- Toplum Hekimliği Uygulama ve Araştırma Merkezi ile bilgilendirme ve farkındalık seminerleri
- BİR(İ)LİK Klubü

TEŞEKKÜRLER

birlikte iyiyiz.
Bir tüp kan hayat kurtarır